

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/74/2021
Identifikačné číslo spisu:	5118202861
Dátum vydania rozhodnutia:	20.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5118202861.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu BPT LEASING, a.s., so sídlom Drieňová 34, 821 02 Bratislava, IČO: 31 357 814, zastúpeného Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom so sídlom Rožňavská 2, 821 01 Bratislava - mestská časť Ružinov, proti žalovanej X. Q., narodenej XX. U. XXXX, bytom M. XXX/XXX, XXX XX H., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Eckmann, s. r. o., so sídlom Mierové námestie 14, 911 01 Trenčín, IČO: 47 241 110, o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41CoKR/28/2020-123 z 21. apríla 2021, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a.

II. Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 41CoKR/28/2020-123 z 21. apríla 2021 rozhodol tak, že výrokom I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 2Odi/1/2018-85 z 8. júla 2020 v spojení s opravným uznesením č. k. 2Odi/1/2018-96 z 26. augusta 2020 a výrokom II. priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2 Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou (návrhom) domáhal zrušenia oddĺženia pre nepoctivý zámer žalovanej ako dlžníčky (ďalej aj „dlžníčka“), na majetok ktorej bol uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 8OdK/120/2017 zo 7. novembra 2017 vyhlásený konkurz a zároveň bolo rozhodnuté o jej oddĺžení. Žalobca si v predmetnom konkurze prihlásil pohľadávku vo výške 11.918,06 eur, ktorá mu bola voči žalovanej priznaná rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 38Cb/4/2015-146 z 19. januára 2017 vo výške istiny 6.339,25 eur s príslušenstvom. Prihlásená pohľadávka nebola v konkurznom konaní popretá a považuje sa za zistenú. Dňa 4. januára 2018 správkyňa konkurznej podstaty oznámila skončenie konkurzu v zmysle § 167v ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZKR“) z dôvodu, že dlžníčka nie je vlastníkom žiadneho majetku. Následne upovedomením o začatí exekúcie sp.

zn. EX 455/2017 z 5. januára 2018 súdny exekútor JUDr. Marián Janec upovedomil žalobcu o začatí exekúcie voči nemu pre vymoženie pohľadávky žalovanej vo výške 929,34 eur, vyplývajúcej z uznesenia Okresného súdu Bratislava V č. k. 1CbZm/426/2014-86 z 23. februára 2016, ktoré sa stalo právoplatným dňa 14. novembra 2016 a vykonateľným 17. novembra 2016. Na základe tohto upovedomenia žalobca zaplatil predmetnú pohľadávku žalovanej. Ďalším uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 1CbZm/426/2014-117 zo 17. januára 2017 bol žalobca zaviazaný zaplatiť žalovanej pohľadávku vo výške 135,55 eur (žalobca ju zaplatil žalovanej v priebehu tohto súdneho konania). Z oznámenia správkyne o zrušení konkurzu vyplýva, že správkyňa o týchto pohľadávkach nemala vedomosť, keďže skonštatovala úplnú nemajetnosť dlžníčky. Žalobca považoval konanie žalovanej za prejav nepoctivého zámeru v zmysle § 166g ods. 2 písm. a/ a c/ ZKR, nakoľko žalovaná v postavení dlžníčky predmetné pohľadávky (929,34 eur a 135,55 eur) neuviedla v návrhu na vyhlásenie konkurzu a ani na výzvu správkyne po vyhlásení konkurzu, pričom o nich mala nepochybne vedomosť. Súd prvej inštancie žalobu zamietol konštatujúc, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne skutočností uvedených v žalobe a dostatočným spôsobom nepreukázal existenciu zákonných dôvodov na zrušenie oddĺženia žalovanej pre nepoctivý zámer. Súd nemal preukázané nepoctivé konanie žalovanej a ani jej úmysel poškodiť veriteľov.

3 Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania, pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie, pričom nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Po preskúmaní veci konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci potrebný pre rozhodnutie, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 191 ods. 1 CSP a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP, pričom sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP), na ktoré v podrobnostiach odkázal.

4 Na zdôraznenie správnosti záveru súdu prvej inštancie - že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne skutočností uvedených v žalobe a dostatočným spôsobom nepreukázal existenciu zákonných dôvodov na zrušenie oddĺženia žalovanej pre nepoctivý zámer, keď nepreukázal nepoctivé konanie žalovanej a ani jej úmysel poškodiť veriteľov - odvolací súd uviedol, že zámerom zákonodarcu úpravou oddĺženia fyzických osôb konkurzom v IV. časti ZKR bolo riešenie sociálno-ekonomického problému dlžníkov, ktorí majú málo majetku, nízke príjmy a hodnota ich záväzkov spravidla významne presahuje hodnotu ich majetku. Veritelia takýchto dlžníkov vymáhajú svoje pohľadávky v exekučných konaniach, ktoré sú vedené neefektívne a dlhodobo, s minimálnou alebo žiadnou možnosťou vymoženia pohľadávok. Takéto fyzické osoby sú na účely oddĺženia konkurzom považované za platobne neschopné, pričom platobnú neschopnosť konkurzný súd neskúma pri vyhlásení konkurzu a rozhodnutí o oddĺžení týchto osôb. Všetkým veriteľom dlžníka, ktorí boli dotknutí oddĺžením dlžníka, však zákonodarca dal možnosť domáhať sa v sporovom konaní zrušenia oddĺženia pre nepoctivý zámer dlžníka, pričom dôkazné bremeno v takomto spore znáša žalobca.

5 Z predloženého spisu odvolací súd zistil, že žalobca sa domáhal zrušenia oddĺženia žalovanej pre nepoctivý zámer. Žalovaná bola oddĺžená v konkurznom konaní vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 8OdK/120/2017. Žalobca tvrdil, že žalovaná úmyselne zatajila svoje pohľadávky voči nemu vo výške 929,34 eur a 135,55 eur, keď tieto neuviedla v návrhu na vyhlásenie konkurzu a ani na výzvu správkyne po vyhlásení konkurzu. Uvedené tvrdenie žalobcu bolo v konaní pred súdom prvej inštancie vyvrátené žalovanou, ktorá predloženými zmluvami o postúpení pohľadávok z 1. augusta 2017 súdu preukázala, že v čase spisovania žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v konaní o oddĺžení, ako aj následne v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu, tieto pohľadávky už nevlastnila, pretože okamihom nadobudnutia účinnosti zmlúv o postúpení pohľadávok vo vzťahu k pohľadávkam stratila postavenie veriteľa. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že samotné postúpenie pohľadávok žalovanou tretej osobe nezakladá nepoctivý zámer žalovanej. V konaní nebolo spochybnené tvrdenie žalovanej, že predmetné pohľadávky postúpila odplatne, pričom dohodnutá odplata zodpovedala ich nominálnej hodnote. Postúpením pohľadávok preto nedošlo k zmenšeniu majetku žalovanej. Neobstojí potom argumentácia žalobcu, že žalovaná sa vedome zbavila svojho majetku, pričom konala s

úmyslom poškodiť veriteľa tak, aby veriteľ nemohol pristúpiť k započítaniu ich vzájomných pohľadávok. Odvolací súd prisvedčil žalobcovi v tom smere, že ZKR nevyučuje z konkurzu majetok, ktorý nedosahuje väčšiu hodnotu a v tomto kontexte preto aj nárok žalovanej na dohodnutú odplatu, či priamo získanie finančných prostriedkov za postúpenie predmetných pohľadávok, predstavuje majetkovú hodnotu použiteľnú pri uspokojení veriteľov dlžníka v konkurze. Zároveň však zákon č. 377/2016 Z. z. (ktorým bol zavedený inštitút osobného bankrotu, ako aj možnosť domáhať sa zrušenia oddĺženia pre nepoctivý zámer) v dôvodovej správe usmerňuje súdy, aby posudzovali každú vec od prípadu k prípadu, a to s ohľadom na osobu dlžníka a jeho životné pomery. Pri hodnotení poctivosti zámeru dlžníčky je preto potrebné zohľadniť všetky okolnosti spočívajúce v majetkových aj osobných pomeroch dlžníčky, a v tomto konkrétnom prípade aj samotnú výšku odplaty, ktorú žalovaná za predmetné pohľadávky získala. V konaní nebolo sporné, že žalovaná za postúpenie svojich pohľadávok voči žalobcovi dohodla odplatu vo výške 1.022,46 eur a vo výške 135,55 eur, skutočnosť, ktorá vyplýva aj z predložených zmlúv o postúpení pohľadávok, uzavretých dňa 1. augusta 2017. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že v tomto prípade ide len o majetok nepatrnej hodnoty, ktorý nepresahuje sumu 2.000,- eur. Vzhľadom na to, že v konaní o zrušení oddĺženia sa v zmysle § 166g ods. 2 písm. a/ ZKR na majetok nepatrnej hodnoty, nepriznaný dlžníkom v zozname majetku ani na dopyt správcu, neprihliada ex lege, súd prvej inštancie postupoval správne, keď v súlade s uvedeným zákonným ustanovením považoval argumentáciu žalobcu o nepoctivom zámere žalovanej za nedôvodnú.

6 Pre úplnosť odvolací súd uviedol, že sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že nebolo jeho povinnosťou preukázať nepoužitie výnosu z vymoženia pohľadávky žalovanou na uspokojenie veriteľov. Pokiaľ mal žalobca na mysli výnos získaný úhradou pohľadávky žalobcu v exekučnom konaní a dobrovoľnú úhradu druhej pohľadávky vo výške 135,55 eur, potom uvedené prostriedky boli nesporne vyplatené na účet postupníka, a nie na účet žalovanej. Ak však žalobca poukazoval na prostriedky získané ako odplatu za postúpenie pohľadávky, odvolací súd konštatoval, že vzhľadom na nepatrnú výšku dohodnutej odplaty, osobné pomery dlžníčky a časový odstup od podpísania zmluvy a prijatia finančných prostriedkov dňa 1. augusta 2017 do podania návrhu na vyhlásenie konkurzu dňa 23. októbra 2017, nebolo zrejmé, či žalovaná v čase podania návrhu uvedenými finančnými prostriedkami naďalej disponovala, resp. či tieto použila na uspokojenie iných životne nevyhnutných potrieb. Každopádne to bol však žalobca, ktorý tvrdil, že žalovaná peňažné prostriedky použila na iný účel, než uspokojenie svojich veriteľov. V takom prípade bolo povinnosťou žalobcu uvedené tvrdenie preukázať, ako aj nepoctivý zámer žalovanej. V konaní pred súdom prvej inštancie žalobca nepreukázal ani skutočnosť, že by žalovaná v priebehu konkurzného konania neposkytla súčinnosť správkyni, alebo že by informácie o existujúcom majetku neuviedla ani na dopyt správkyni, resp., že by správkynia dopytovala žalovanú ohľadne doplnenia informácií o jej majetkových pomeroch.

7 Odvolací súd považoval námietky žalobcu v odvolaní za nedôvodné, nakoľko tieto boli vyvrátené v konaní pred súdom prvej inštancie, čo je podrobne zdôvodnené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno, nepreukázal, že správanie žalovanej bolo pri podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu, resp. po jeho podaní úmyselné v tom, že žalovaná zámerne zatajila existenciu pohľadávok, ktoré vlastnila v čase podania návrhu na vyhlásenie osobného bankrotu na súde, resp. iným spôsobom úmyselne poškodila veriteľa.

8 Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil.

9 Dovolateľ uviedol, že dovolanie podáva za účelom vyriešenia dvoch právnych otázok:

1/ „Má v prípade žaloby veriteľa o zrušenie oddĺženia dôkazné bremeno o tom, že dlžník nevynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností, ako mu to ukladá ust. § 166g ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. veriteľ, alebo naopak, dôkazné bremeno o vynaložení takejto úprimnej snahy má dlžník?“

2/ „Je prejavom nepoctivého zámeru dlžníka v zmysle § 166g zákona č. 7/2005 Z. z., ak pred podaním návrhu na povolenie oddĺženia postúpi pohľadávku so zámerom zabrániť jej započítaniu veriteľom?“

10 K prvej otázke dovolateľ uviedol, že v konaní tvrdil, že finančné prostriedky získané postúpením vzájomnej pohľadávky voči žalobcovi nepoužila žalovaná na uspokojenie svojich veriteľov. Poukázal však na to, že nemá povinnosť dokazovať negatívnu skutočnosť, keďže to nie je ani možné. V špecifickej situácii posudzovania poctivého zámeru musí dlžník preukázať, na aký účel použil finančné prostriedky, ktoré mohol a mal použiť na uspokojenie svojich veriteľov. Správne posúdenie otázky potom malo byť také, že je povinnosťou dlžníka preukázať účel použitia finančných prostriedkov, ktorých existenciu v majetku dlžníka preukázal veriteľ v pozícii žalobcu.

11 K druhej otázke dovolateľ uviedol, že žalovaná sama vo vyjadrení k žalobe uviedla, že jej zámerom bolo zabrániť započítaniu pohľadávky žalobcu tým, že svoju pohľadávku postúpila na svojho právneho zástupcu, čím explicitne vyjadrila zámer poškodiť žalobcu, ktorý následne musel pohľadávku žalovanej na základe exekúcie zaplatiť, ale jeho protipohľadávka v dôsledku oddĺženia nebola uspokojená vôbec. Odvolací súd správanie žalovanej posúdil ako súladné s požiadavkou poctivosti zámeru v zmysle § 166g ods. 1 ZKR s odôvodnením, že žalovaná pohľadávku postúpila za odplatu vo výške nominálnej hodnoty. Prejavom nepoctivosti zámeru dlžníka však nemusí byť iba odstránenie majetku pod cenu, ale aj jeho transformácia na viac likvidnú a ťažko postihnuteľnú formu. Poctivosť zámeru sa pritom navonok prejavuje predovšetkým v konaní dlžníka, čo však neznamena, že nie je možné zohľadniť aj jeho vyjadrenia, ktorými svoje konanie vysvetľuje. Správne právne posúdenie tejto právnej otázky malo byť také, že postúpenie pohľadávky dlžníkom pred podaním návrhu na oddĺženie s deklarovaným zámerom zabrániť veriteľovi započítanie jeho pohľadávky, ktorá v následnom konkurze na majetok dlžníka nebude vôbec uspokojená, je typickým prejavom nepoctivosti zámeru dlžníka, a teda konaním porušujúcim § 166g ods. 1 ZKR.

12 V závere dovolania dovolateľ upriamil pozornosť na to, že § 166g ods. 2 ZKR neobsahuje taxatívny, ale demonštratívny výpočet prejavov nepoctivého zámeru dlžníka, ktoré treba vykladať vo väzbe na všeobecné ustanovenie § 166g ods. 1 ZKR.

13 K dovolaniu žalobcu sa žalovaná písomne nevyjadrila.

14 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

15 Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ako to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

16 O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že je daný dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ alebo písm. b/ alebo písm. c/ CSP. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ dovolateľ založil prípustnosť dovolania na ustanovení § 421 ods. 1 CSP, je povinnosťou dovolateľa konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a zároveň uviesť, ako mala byť táto otázka riešená správne (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018). Prípustnosť dovolania sa vzťahuje na právne otázky, ktorých vyriešenie viedlo k

záverom, uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom je - vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi - závislá od toho, či a ako dovolateľ vymedzil dovoláciu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), alebo ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

17 V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

18 Dovolateľ v dovolaní nastolil dve právne otázky:

1/ „Má v prípade žaloby veriteľa o zrušenie oddĺženia dôkazné bremeno o tom, že dlžník nevynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností, ako mu to ukladá ust. § 166g ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. veriteľ alebo naopak dôkazné bremeno o vynaložení takejto úprimnej snahy má dlžník?“

2/ „Je prejavom nepoctivého zámeru dlžníka v zmysle § 166g zákona č. 7/2005 Z. z., ak pred podaním návrhu na povolenie oddĺženia postúpi pohľadávku so zámerom zabrániť jej započítaniu veriteľom?“

19 K právnym otázkam dovolateľa uvádza dovolací súd nasledovné :

Prvá otázka

20 Prvú otázku odvolací súd riešil vo svojom rozhodnutí, avšak doteraz nebola (vy)riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Dovolanie žalobcu je preto v tejto časti prípustné. Následne sa dovolací súd zaoberal skúmaním, či je dovolanie žalobcu aj dôvodné.

21 Podľa ustanovenia § 166f ods. 1 ZKR, veriteľ, ktorý bol dotknutý oddĺžením, má právo domáhať sa zrušenia oddĺženia návrhom na zrušenie oddĺženia podaným voči dlžníkovi alebo jeho dedičom do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára na súde, ktorý rozhodol o oddĺžení, ak preukáže, že dlžník nemal pri oddĺžení poctivý zámer. Ak je takýchto návrhov viac, súd ich spojí na spoločné konanie. Vo veci samej rozhoduje súd rozsudkom.

22 Spor o zrušenie oddĺženia v zmysle § 166f ZKR je sporom vyvolaným osobitnou povahou konkurzného konania v zmysle § 20 písm. d/ CSP. Aktívne vecne legitimovaní sú veritelia, ktorí boli dotknutí oddĺžením a pasívne vecne legitimovaný je dlžník (prípadne jeho dedičia, ak dlžník zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho). Aktívna vecná legitimácia svedčí veriteľom v lehote do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára (§ 166f ods. 6 ZKR). Predpokladom úspešnosti takejto žaloby je, že veriteľ v zmysle § 166f ods. 1 ZKR preukáže, že dlžník nemal pri oddĺžení poctivý zámer, teda mal nepoctivý zámer. Dôkazné bremeno spočíva na veriteľovi, ktorý v spore o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer dlžníka musí preukázať, že dlžník nemal pri oddĺžení poctivý zámer, pričom kritéria pre určenie nepoctivého zámeru sa týkajú najmä ekonomického správania dlžníka pred podaním návrhu na oddĺžovacie konanie a po jeho podaní. Skutočnosť, že v spore o zrušenie oddĺženia má dôkazné bremeno veriteľ, vyplýva aj z obsahu zákonného ustanovenia § 166f ods. 1 ZKR, v ktorom zákonodarca výslovne uviedol: „Veriteľ, ktorý bol dotknutý oddĺžením, má právo domáhať sa zrušenia oddĺženia návrhom na zrušenie oddĺženia.... ak preukáže, že dlžník nemal pri oddĺžení poctivý zámer“.

23 Čo je nepoctivý zámer dlžníka zákonodarca vymedzil v § 166g ods. 2 ZKR demonštratívnym spôsobom, keď uvádza osobitné skutkové podstaty nepoctivého zámeru pod písm. a/ až písm. l/. Je preto možné, aby sa veriteľ domáhal zrušenia oddĺženia aj z iného dôvodu, než je uvedený v § 166g ods.

2 ZKR, avšak veriteľ ako žalobca musí tento dôvod v spore o zrušenie oddĺženia tvrdiť a preukázať ho.

24 V posudzovanom prípade sa žalobca podaným návrhom domáhal zrušenia oddĺženia žalovanej pre nepoctivý zámer, pričom súd prvej inšancie ustálil, že žalobca nepoctivý zámer žalovanej ako dlžníčky založil na tom, že žalovaná neuviedla v návrhu na oddĺženie majetok nie nepatrnej hodnoty, v návrhu na oddĺženie uviedla nepravdivú dôležitú informáciu (neuvedenie časti svojho majetku) a žalovaná svojím konaním pred podaním návrhu na oddĺženie postúpením pohľadávok mala snahu poškodiť žalobcu ako svojho veriteľa, teda v zmysle § 166g ods. 2 písm. a/, c/ a h/ ZKR. Týmto uplatnenými skutkovými podstatami sa súdy oboch inšancií zaoberali a po vykonanom dokazovaní dospeli k záveru, že žalobca, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno, toto v spore neunesol, keď nepreukázal ním uplatnené zákonné dôvody na zrušenie oddĺženia žalovanej pre nepoctivý zámer v zmysle § 166g ods. 2 písm. a/, c/ a h/ ZKR.

25 Dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že dovolateľ v prvej otázke spája dve zákonné ustanovenia, a to § 166f ods. 1 a § 166g ods. 1 ZKR, keď sa pýta, kto má dôkazné bremeno (či veriteľ alebo dlžník) v spore o zrušenie oddĺženia na základe návrhu (žaloby) na zrušenie oddĺženia, avšak zároveň sa pýta, či v prípade žaloby veriteľa o zrušenie oddĺženia má dôkazné bremeno o tom, že dlžník nevynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností (§ 166g ods. 1 ZKR) veriteľ alebo dlžník.

26 Podľa ustanovenia § 166g ods. 1 ZKR dlžník má poctivý zámer, ak z jeho správania po podaní návrhu možno usudzovať, že vynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností, najmä ak poskytoval správcovi a veriteľom potrebnú súčinnosť, vynaložil snahu získať zamestnanie, zamestnal sa alebo si zabezpečil iný zdroj príjmov, v prípade nie nepatrného dedenia, daru alebo výhry zo stávky alebo hry ponúkol aspoň polovicu takéhoto zdroja dobrovoľne veriteľom na uspokojenie nevymáhateľného dlhu, prípadne vynaložil snahu o zaradenie sa do spoločnosti alebo sa do spoločnosti opätovne zaradil.

27 Zákonodarca v § 166g vymedzil v odseku 1 poctivý zámer dlžníka a v odseku 2 nepoctivý zámer dlžníka. Z § 166g ods. 5 ZKR vyplýva, že súd skúma poctivý zámer dlžníka iba v konaní o návrhu na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer a neskúma ho v konkurznom konaní, resp. v konaní o určení splátkového kalendára.

28 V danom prípade súdy striktné vychádzali z právnej úpravy obsiahnutej v ZKR. Z ustanovenia § 166g ods. 1 ZKR vyplýva, že povinnosťou dlžníka je preukázať poctivý zámer (má dôkazné bremeno) na základe jeho správania po podaní návrhu na oddĺženie (z jeho správania po podaní návrhu možno usudzovať, že vynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností, najmä ak...), pričom správanie dlžníka sa posudzuje so zreteľom na jeho ekonomickú situáciu, osobné pomery a súčinnosť v oddľžovacom konaní. Z uvedeného je zrejmé, že kontrola poctivého zámeru dlžníka prichádza do úvahy len na základe veriteľskej aktivity po rozhodnutí o oddĺžení a týka sa obdobia po podaní návrhu na oddĺženie.

29 Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná v rámci svojej obrany v spore uviedla, že sa snažila predísť započítaniu svojich pohľadávok s pohľadávkou žalobcu (ktorú neuznávala), a preto svoje pohľadávky zmluvami o postúpení pohľadávok z 1. augusta 2017 postúpila postupníkovi JUDr. W. L.. K uvedenému súd prvej inšancie uviedol (s čím sa stotožnil aj odvolací súd), že postúpenie pohľadávok (ktorých hodnota nepresahovala 2.000,- eur) zo strany žalovanej nepreukazuje nepoctivý zámer žalovanej tak, ako to prezentoval a tvrdil žalobca. Zároveň poukázal na to, že poctivý zámer súd skúmal na základe správania sa dlžníčky po podaní návrhu na konkurz a oddĺženie (oddľžovacie konanie), pričom zo správania žalovanej po podaní návrhu na oddĺženie nemal preukázané nepoctivé konanie žalovanej a ani jej úmysel poškodiť veriteľov.

30 Aj podľa názoru dovolacieho súdu, poukazovanie žalobcu na správanie žalovanej pred podaním návrhu na jej oddĺženie na konkurznom súde (návrh bol podaný dňa 23. októbra 2017), vo väzbe na postúpenie pohľadávok žalovanou na základe zmlúv o postúpení pohľadávok z 1. augusta 2017, je bez

právnej relevancie vo vzťahu k ustanoveniu § 166g ods. 1 ZKR, ktoré uvádza príklady správania dlžníka v období po podaní návrhu na oddĺženie, z ktorých možno vyvodíť, že vynaložil úprimnú snahu riešiť svoj dlh v medziach svojich možností a schopností (pocitívý zámer).

31 Vzhľadom k tomu, že odvolací súd v súlade so zákonom (ZKR) posúdil otázku dôkazného bremena žalobcu ako veriteľa v spore o zrušenie oddĺženia žalovanej ako dlžníčky pre nepocitívý zámer (§ 166f ods. 1 ZKR), ako aj otázku posúdenia dôkazného bremena dlžníčky pri skúmaní pocitívého zámeru dlžníčky v zmysle § 166g ods. 1 ZKR, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

Druhá otázka

32 Dovolací súd súhlasí s názorom, že vo všeobecnosti nepocitívé správanie dlžníka môže spočívať aj v prevodoch jeho nehnuteľného alebo hnuteľného majetku, resp. pohľadávok, realizovaných pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu a oddĺženie. V posudzovanom prípade však išlo o postúpenie pohľadávok pred podaním návrhu na oddĺženie v sumách 929,34 eur a 135,55 eur, ktoré predstavovali majetok nepatrnej hodnoty, ku ktorému sa v zmysle § 166g ods. 2 písm. a/ ZKR neprihliada, keďže hodnota týchto pohľadávok nepredstavovala majetok väčšej hodnoty v zmysle ustanovenia § 48a Vyhlášky č. 665/2005 Z. z., podľa ktorého majetkom väčšej hodnoty sa rozumie majetok, ktorého súpisová hodnota presahuje 2.000,- eur. Keďže išlo o majetok nepatrnej hodnoty, súdy oboch inštancií dospeli k správne mu záveru, že na takýto majetok nepatrnej hodnoty, nepriznaný v zozname majetku dlžníčkou, sa ex lege neprihliada. Druhá právna otázka dovolateľa je formulovaná všeobecne, bez zohľadnenia konkrétnych okolností individuálneho prípadu, keďže nereflektuje na skutočnosť, že postúpené boli pohľadávky dlžníčky, ktoré predstavovali majetok nepatrnej hodnoty, na ktorý sa v zmysle zákona neprihliada.

33 Rovnako druhá právna otázka dovolateľa nezohľadňuje skutočnosť, že veriteľ pohľadávky môže (má právo, nie povinnosť) započítať svoju pohľadávku s pohľadávkou dlžníka, ak sú splnené zákonné podmienky započítania. V posudzovanom prípade žalovaná svoj postup vysvetľovala tým, že pohľadávku žalobcu ako veriteľa v sume 6.339,25 eur s príslušenstvom, ktorá bola predmetom sporu vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 38Cb/4/2015, neuznávala a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým jej bola uložená povinnosť plniť žalobcovi, podala odvolanie. Pokiaľ ide o pohľadávky žalovanej voči žalobcovi v sumách 929,34 eur a 135,55 eur, súdy oboch inštancií dospeli k zhodnému skutkovému záveru, ktorým je dovolací súd v zmysle § 442 CSP viazaný, že k ich postúpeniu na postupníka JUDr. W. L. došlo ešte pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu a oddĺženie. Prípadné započítanie by tak prichádzalo do úvahy tiež len pred podaním takéhoto návrhu, pričom v prípade plurality veriteľov by tento úkon dlžníčky vo vzťahu k jednému z nich bolo možné považovať za odporovateľný právny úkon (napadnuteľný žalobou o odporovateľnosť právneho úkonu).

34 Vzhľadom k tomu, že druhá právna otázka vymedzená dovolateľom nezohľadňuje konkrétne skutkové okolnosti posudzovaného prípadu, ktoré však boli relevantné pre rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolací súd dospel k záveru, že dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia takto (všeobecne) naformulovanej právnej otázky.

35 Záverom dovolací súd uzaviera, že keďže odvolací súd správne právne posúdil a vyriešil prvú právnu otázku, na ktorej riešení spočívalo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolanie podané dovolateľom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nie je dôvodné. Dovolací súd preto dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

36 V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vznikol proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však žalovanej v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd jej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

37 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.